

Jak psát o uprchlících?

Vzdělávací cíl: Žáci pomocí rozboru fotografie a dalších pramenů napíší příběh uprchlíka Oskara Goldberga, který se pokusil o útěk z Československa do Velké Británie.

Klíčová slova: 1939, uprchlíci, holocaust, etický rozměr, analýza fotografie a novinového článku

Práce s jednotlivými slidy:

Poznámky:

1 PROHLÍŽENÍ FOTOGRAFIE (3 min.)

Žáci si s pomocí lupy prohlížejí fotografii a čtou popisku.

2 ANALÝZA FOTOGRAFIE (5 min.)

Žáci označují na fotografii postavy a prvky, které jsou důležité pro porozumění. Nápady zapisují do snímku pomocí komentářů.

Žáci by mohli určit odnášenou postavu jako uprchlíka, který se brání vrácení do okupované vlasti. Dále britské policisty, letecký personál či vojáky. Dataci snímku propojují s domácím kontextem, tj. se vznikem protektorátu.

3 OTÁZKY K PŘÍPADU (5 min.)

Žáci přijímají roli novináře, který má na motivy fotografie vytvořit článek. Vymýšlejí klíčové otázky a zapisují je do textového pole. Cílem je mj. vyzkoušet si rozbor emotivního vizuálního pramene a kritickou práci novináře.

Žáci se mohou ptát, proč se muž rozhodl uprchnout do Velké Británie. Odkud utekl? Proč mu není povolen vstup do Velké Británie? Kromě politických souvislostí mohou žáci zohlednit osobní rovinu: Měl rodinu? Zajímavá je otázka, jak jeho pokus dopadl. S otázkami budou dále pracovat.

4 ANALÝZA RODINNÝCH VZPOMÍNEK (3 min.)

Prostřednictvím vzpomínek Norberta Goldberga se žáci seznamují s postavou uprchlíka Oskara Goldberga.

Žáci zjišťují, že Goldberg pocházel z rodiny židovských podnikatelů z Moravské Ostravy. Pramen osvětluje detaily Oskarova úspěšného pokusu o útěk před okupací. Žáci si uvědomují, že fotografie nejen zachycuje incident, při němž měl být Goldberg vrácen, ale že zároveň hrála roli v jeho záchraně. Učitel připomíná úkol napsat novinový článek.

5 OTÁZKY K PŘÍPADU (5 min.)

Na základě průzkumu pramenů z rodinného archivu žáci doplňují zjištění klíčová pro psaní novinového článku.

Žáci se mohou ptát, proč britské úřady bránily vstup občanů protektorátu.

6 ČTENÍ DOPISU (3 min.)

Žáci čtou dopis. Zjišťují, že se Oskar při pokusu o své vrácení do okupované vlasti bránil a využil přítomnosti novinářů.

Mohou reflektovat, že Goldbergovo aktivní jednání zachránilo nejen jeho, ale celou skupinu uprchlíků, kteří měli být vráceni.

7 OTÁZKY K PŘÍPADU (5 min.)

Žáci znovu upravují své otázky a doplňují zjištění. Získané informace zapisují do volného textového pole.

8 PSANÍ NOVINOVÉHO ČLÁNKU (5 min.)

Žáci mohou nahlížet do poznámek, jež postupně nasbírali v rámci analýzy pramenů. Do volného textového pole píše článek k fotografii Oskara Goldberga.

9 TITULNÍ STRÁNKA NOVIN (3 min.)

Žáci si pomocí lupy prohlížejí titulní stránku novin.

Žáci si uvědomí, že fotografie byla publikována na titulní straně novin.

10 ČTENÍ PŘEKladu (3 min.)

Žáci čtou překlad.

11 PSANÍ NOVINOVÉHO ČLÁNKU (5 min.)

Na závěrečném slidu mohou žáci upravit svůj článek na základě informací, které získali z tisku.

Žáci mohou článek doplnit o informaci, že uprchlíkům pomohla medializace případu. Mohou se ptát, proč Velká Británie v době, kdy z okupovaného Československa utíkají lidé ohrožení na životě, zavedla vízovou povinnost. Dále mohou doplnit konkrétní informace: role Židovského pomocného výboru pro uprchlíky, počty uprchlíků.